

การให้บริการสาธารณสุขมูลฐานของพยาบาล
ในสถานสุขภาพอนามัย สังกัดรัฐบาล

นางเพ็ญจันทร์ สุวรรณแสง โมนัยพงศ์

002137

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2523

11683175X

Provision of Primary Health Care by Nurses
Working in Government Health Agencies

Mrs. Penchun Suwansang Monaiyapong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Nursing Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1980

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การให้บริการสาธารณสุขมูลฐานของพยาบาลในสถานสุขภาพอนามัย
สังกัดรัฐบาล

โดย

นางเพ็ญจันทร์ สุวรรณแสง โมไนยพงศ์

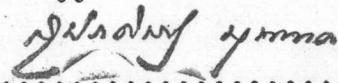
ภาควิชา

พยาบาลศึกษา

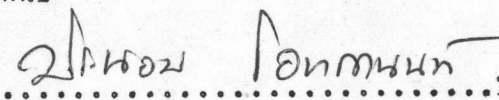
อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพรัตน์ ผลิตพิบูลย์

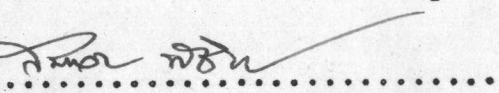
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประทีฐร์ บุญนาค)

คณะกรรมการการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประนอม โอทกานนท์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพรัตน์ ผลิตพิบูลย์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมหวัง พิธิยานุวัฒน์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6. การให้บริการสาธารณสุขมูลฐานของพยาบาลในสถานพยาบาลส่วนภูมิภาค ในแต่ละภาค ในด้านการส่งเสริมสุขภาพ และด้านการคุ้มครองกันเฉพาะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการรักษาพยาบาลเบื้องต้น และด้านการจำกัดความพิการ และการฟื้นฟูสภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งไม่สนองสมมติฐานการวิจัยที่ว่า " การให้บริการสาธารณสุขมูลฐานของพยาบาลในสถานพยาบาลส่วนภูมิภาค ในแต่ละภาค ในแต่ละด้าน คือ ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ด้านการคุ้มครองกันเฉพาะ ด้านการรักษาพยาบาลเบื้องต้น และด้านการจำกัดความพิการ และการฟื้นฟูสภาพ ไม่แตกต่างกัน "

Thesis Title   Provision of Primary Health Care by Nurses
Working in Government Health Agencies.

Name   Mrs. PENCHUN Suwansang Monaiyapong

Thesis Advisor   Assistant Professor Nopharatana Bhlapibul

Department   Nursing Education

Academic Year   1979

ABSTRACT

The purpose of this research was to study a provision of primary health care by nurses working in government agencies. This study concerning many aspects of health services which are health promotion, health protection, primary medical care and health rehabilitation of restoration. The sample groups selected by a stratified random sampling were 120 professional nurses from the Metropolitan Bangkok. These were drawn from four regions which each region was about 30 professional nurses. Including the selected sample from four regional of the provincial areas which were the central, the north, the south and northeastern areas. In every region, 30 professional nurses had been selected into the sample. Therefore, the total number of the sample group are 240 professional nurses. The questionnaire was developed by the researcher in accordance with Ministry Public Health's work. Then, the pre-test was carried

out for a content validity. The reliability of the questionnaire was done by the Split Half Method and Spearman Brown. It has a reliability of .97. The data was analyzed by using various statistical methods, there are percentage, arithmetic means, standard deviation, t - test and F-test.

The Major Findings

1. There was no statistically significant difference in provision of primary health care by professional nurses in Metropolitan Bangkok and Provincial in every aspects at the .05 level. The hypothesis : " there is no differences in provision of primary health care in every aspects between professional nurse in Metropolitan Bangkok and Provincial, " was retained.

2. There was no statistically significant difference in provision of primary health care in various aspects of service which are health promotion, health protection, primary medical care and health rehabilitation or restoration by professional nurse in Metropolitan Bangkok and Provincial at the .05 level. The hypothesis : " there is no difference in provision of primary health care in various aspects which are health promotion, health protection, primary medical care and health rehabilitation or restoration between professional nurse in Metropolitan Bangkok and Provincial, " was retained.

3. There was no statistically significant difference in provision of primary health care in every aspects by professional nurse

in Metropolitan Bangkok in each four regions at the .05 level.

The hypotheses: " there is no difference in provision of primary health care by professional nurse in Metropolitan Bangkok in each four regions, " was retained.

4. There was no statistically significant difference in provision of primary health care in various aspects which are health promotion, health protection, primary medical care and health rehabilitation or restoration by professional nurse in Metropolitan Bangkok in each four regions at the .05 level. The hypotheses: " there is no difference in provision of primary health care by professional nurse in Metropolitan Bangkok in each aspects of services which are health promotion, health protection, primary medical care and health rehabilitation or restoration in each four regions, " were retained.

5. There was a statistically significant difference in provision of primary health care in every aspects by professional nurse in provincial in four regions at the .01 level. The hypotheses: " there is no difference in provision of primary health care by professional nurse in provincial in each four regions, " was retained.

6. There were statistically significant differences in provision of primary health care in various aspects which are health promotion, health protection, by professional nurse in the four provincial regions at the .05 level, and also in the aspect of primary medical care and health rehabilitation or restoration, there were at the .01 level. Therefore, hypotheses: " there is no differences

in provision of primary health care by professional nurse in provincial in various aspects of service which are health promotion, health protection, primary medical care and health rehabilitation and restoration in each four provincial regions, " were not retained.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพรัตน์ ผลาพิบูลย์ อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ไก่กรุณาให้คำแนะนำปรึกษา ให้ออกคิด เห็นรวมทั้งให้ความช่วยเหลือเอาใจใส่และแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ทั้งยังไต่ถามหาให้ เอกสารและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการเขียนวิทยานิพนธ์ และขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประนอม โสทนานนท์ ประธานการสอบวิทยานิพนธ์ที่ไต่ถามหาตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องในการพิมพ์วิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่าน เป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ ที่ไต่ถามหาให้คำแนะนำ และตรวจสอบข้อบกพร่องทางสถิติให้จนเป็นที่เรียบร้อย และขอ ขอบพระคุณอาจารย์อำพล สงวนศิริธรรม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุรพันธ์ จันเจริญ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ นิภา สุวรรณแสง ทูมรสุนทร ที่ไต่ถามหาช่วยเหลือแนะนำเกี่ยวกับ ข้อมูลทางสถิติ นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คุณ อนันต์ สุวรรณแสง และ คุณ ชัยรัตน์ โมไนยพงศ์ ที่ไต่ถามหาให้กำลังใจและบ่งชี้ในการทำวิทยานิพนธ์นี้ และขอขอบ พระคุณเจ้าสังกัดทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนพยาบาลทุกท่านที่ให้ความร่วมมือใน การตอบแบบสอบถาม รวมทั้งทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือในการทำวิจัยครั้งนี้ จนทำให้ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี

เพ็ญจันทร์ สุวรรณแสง โมไนยพงศ์

สารบัญ

หน้า

บทกวีภาษาไทย . . . . . ง

บทกวีภาษาอังกฤษ . . . . . ข

กิติกรรมประกาศ . . . . . ฉ

รายการตารางประกอบ ๗

บทที่ . . . . .

I. บทนำ I

    ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา I

    วัตถุประสงค์ของการวิจัย 7

    ปัญหา 7

    สมมติฐานของการวิจัย 8

    ขอบเขตของการวิจัย 10

    ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย 100

    ขอทดลองเบื้องต้นของการวิจัย 110

    คำจำกัดความ 110

2. เอกสารการวิจัยที่เกี่ยวข้อง 140

3. วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล 360

    กลุ่มตัวอย่างประชากร 360

    เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 360

บทที่

๓

หน้า

การหาความตรงตามเนื้อหา	38
การหาความเที่ยง	38
การเก็บรวบรวมรวบรวมข้อมูล	39
การวิเคราะห์ข้อมูล	39
4 . ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	43
5 . สรุปผล อภิปราย และขอเสนอแนะ	79
สรุปผลการวิจัย	80
การอภิปรายผลการวิจัย	85
ขอเสนอแนะ	99
บรรณานุกรม	I01
ภาคผนวก	III
ภาคผนวก ก.	II2
ภาคผนวก ข.	I23
ประวัติผู้เขียน	I38

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
I .	การกระจายรอยละของพยาบาลในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จำแนกตามอายุ	45
2 .	การกระจายรอยละของพยาบาลในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จำแนกตามสถานภาพสมรส	46
3 .	การกระจายรอยละของพยาบาลในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จำแนกตามวุฒิบัตร	47
4 .	การกระจายรอยละของพยาบาลในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จำแนกตามสถาบันที่ใ้รับวุฒิบัตร	48
5 .	การกระจายรอยละของพยาบาลในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จำแนกตามวุฒิการศึกษาและสาขาที่สำเร็จการศึกษาเพิ่มเติม	49
6 .	การกระจายรอยละของพยาบาลในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานในวิชาชีพพยาบาล	50
7 .	การกระจายรอยละของพยาบาลในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จำแนกตามสถานที่ทำงานในปัจจุบัน	51
8 .	การกระจายรอยละของพยาบาลในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จำแนกตามตำแหน่งงานในปัจจุบัน	52
9 .	ลักษณะงานที่รับผิดชอบโดยตรงของพยาบาล ในสถานพยาบาล ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เป็นร้อยละ	53
10 .	ระดับการนำความรู้ที่ได้อบรมพยาบาลสาธารณสุขเวชปฏิบัติมา ใช้ในการทำงาน ของพยาบาลในส่วนกลางและส่วน ภูมิภาค	54

II .	ระดับการนำความรู้การพยาบาลและผุ้คงครรณมาใช้ใน การทำงานของพยาบาลในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เป็นร้อยละ	54
I2 .	การกระจายร้อยละของพยาบาลในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ในการที่ได้มีโอกาสอบรมหรือนิเทศงานผู้สื่อข่าวสาธารณสุข และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน	54
I3 .	ขอเสนอแนะเกี่ยวกับการให้บริการสาธารณสุขมูลฐานในประเทศ ไทย จำแนกตามสถานพยาบาลในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค	55
I4 .	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการให้บริการ สาธารณสุขมูลฐานของพยาบาลในส่วนกลาง	57
I5 .	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการให้บริการ สาธารณสุขมูลฐานของพยาบาลในส่วนภูมิภาค	62
I6 .	ค่าเฉลี่ยการให้บริการในแต่ละคานของพยาบาลในสถานพยาบาล ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค	67
I7 .	เปรียบเทียบการให้บริการสาธารณสุขมูลฐานของพยาบาลในส่วนกลางและ ส่วนกลางและส่วนภูมิภาคโดยส่วนรวม และเป็นรายคาน	68
I8 .	การวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของการให้ บริการสาธารณสุขมูลฐาน โดยส่วนรวมของพยาบาลส่วน กลางในแต่ละเขต 4 เขต	69
I9 .	การวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยการให้บริการ สาธารณสุขมูลฐานในแต่ละคานของพยาบาลในส่วนกลาง แต่ละเขต 4 เขต	70

20 . การวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยการให้บริการสาธารณสุขมูลฐานโดยส่วนรวมของพยาบาลในส่วนภูมิภาค แต่ละภาค 4 ภาค	71
21 . เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของการให้บริการสาธารณสุขมูลฐานโดยส่วนรวมของพยาบาลในส่วนภูมิภาค แต่ละภาค และในแต่ละภาค 4 ภาค	72
22 . การวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยการให้บริการสาธารณสุขมูลฐานของพยาบาลในส่วนภูมิภาคในแต่ละภาค 4 ภาค	73
23 . เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของการให้บริการส่งเสริมสุขภาพของพยาบาลในส่วนภูมิภาค 4 ภาค	75
24 . เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของการให้บริการสาธารณสุขมูลฐาน ในค่านการคุ้มกันเฉพาะของพยาบาลในส่วนภูมิภาค 4 ภาค	76
25 . เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยการให้บริการสาธารณสุขมูลฐาน ในค่านการรักษาพยาบาลเบื้องต้นของพยาบาลในส่วนภูมิภาค 4 ภาค	77
26 . เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยการให้บริการสาธารณสุขมูลฐาน ในค่านการจำกัดความพิการและการฟื้นฟูสุขภาพ ของพยาบาลในส่วนภูมิภาค 4 ภาค	78